

**Қарағанды облысы
бойынша Тексеру
комиссиясының төрағасы
Д.Б.Мұхамеджановаға**

АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫ

I. Кіріспе бөлім

1.1. Аудиторлық іс-шараның атауы: Қарағанды облыстық мәслихатының аппаратына бөлінген бюджет қаражатын пайдаланудың мемлекеттік аудиті.

1.2. Мемлекеттік аудиттің мақсаты: жергілікті өкілді органға бөлінген бюджет қаражатын пайдаланудың мемлекеттік аудиті.

1.3. Мемлекеттік аудит объектісі: «Қарағанды облыстық мәслихатының аппараты» ММ.

1.4. Мемлекеттік аудитпен қамтылған кезең: 2022 жылғы 1 қаңтардан бастап 2026 жылғы 31 наурызға дейін.

II. Негізгі (аналитикалық) бөлім

Қарағанды облыстық мәслихатының аппараты халық сайлайтын және өз қызметін Қазақстан Республикасының Конституциясына, «Мәслихаттың үлгілік регламентін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2013 жылғы 3 желтоқсандағы № 704 Жарлығына, «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» 2001 жылғы 23 қаңтардағы Қазақстан Республикасының Заңына, Қарағанды облыстық мәслихатының 2022 жылғы 22 желтоқсандағы XXII сессиясының №300 шешімімен бекітілген Қарағанды облыстық мәслихатының регламентіне сәйкес, сондай-ақ Қарағанды облыстық мәслихатының 2023 жылғы 18 сәуірдегі II сессиясының №36 шешімімен бекітілген мемлекеттік мекеменің ережесімен жүзеге асыратын жергілікті өкілді орган болып табылады.

Мәслихат қызметінің негізгі мақсаты халықтың еркін білдіру және жергілікті маңызы бар мәселелерді шешу кезінде азаматтардың мүдделерін ескеруді қамтамасыз ету болып табылады. Мәслихат өз құзыреті шегінде өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуы мәселелері бойынша шешімдер қабылдайды, жергілікті бюджетті және оның орындалуы туралы есептерді бекітеді, бюджет қаражатын ұтымды пайдалану мәселелерін қарайды, жергілікті бағдарламалардың іске асырылуын бақылауды жүзеге асырады және халықтың өмір сүру сапасын жақсартуға бағытталған шешімдер қабылдайды.

Мәслихат қызметінің негізгі нысаны оның сессиясы болып табылады, онда Қазақстан Республикасының заңнамасында мәслихаттың құзыретіне жатқызылған мәселелер қаралады және шешіледі.

Облыстық мәслихат 2022 жылдан бастап 2026 жылдың I тоқсанына дейінгі кезеңде барлығы 45 сессия өткізді, оның ішінде:

- 2022 жылы – 11 сессия, оның ішінде 7-кезектен тыс;

- 2023 жылы-10 сессия, оның ішінде 6 кезектен тыс сессия;
- 2024 жылы-11 сессия, оның ішінде 6 кезектен тыс сессия;
- 2025 жылы-11 сессия, оның ішінде 6 кезектен тыс сессия;
- 2026 жылдың I тоқсанында-2 кезекті сессия.

Мәслихат аппараты шешімдердің орындалуын ұйымдастырушылық-құқықтық қолдауды және бақылауды, оның ішінде нормативтік құқықтық актілерге құқықтық мониторинг жүргізу арқылы қамтамасыз етеді.

Қазақстан Республикасы Әділет министрінің 2023 жылғы 11 шілдедегі № 471 бұйрығымен бекітілген Құқықтық мониторинг жүргізу қағидаларының 41-тармағына сәйкес мәслихат аппараты тұрақты негізде облыстық мәслихаттың нормативтік құқықтық актілеріне (шешімдеріне) құқықтық мониторинг жүргізеді. Құқықтық мониторинг қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерде Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшылықтарды, құқықтық нормалардың қайталану жағдайларын, құқықтық реттеудегі олқылықтарды, тиімсіз іске асырылатын және ескірген құқық нормаларын анықтау, сондай-ақ оларды жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеу мақсатында жүзеге асырылады.

Облыстық мәслихат VII (7) және VIII (8) сайланған кезеңде барлығы 694 шешім қабылдады, оның ішінде рәсімдік сипаттағы – 570 және құқық нормасын қамтитын-124, оның ішінде:

Шешімдер	2022	2023	2024	2025	2026 ж.1 тоқсан
Барлығы, оның ішінде:	141	160	145	111	28
процедуралық сипаттағы	120	139	116	89	24
құқық нормасын қамтитын	21	21	29	22	4

Құқық нормасын қамтитын 124 шешімнің ішінен:

- азаматтардың құқықтарына, бостандықтары мен міндеттеріне қатысты-124;
- мемлекеттік тіркеуге жататындар-88;
- Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жариялануға тиіс-124 шешім.

Мәслихат аппараты жүйелі негізде нормативтік құқықтық актілерге құқықтық мониторинг жүргізуді қамтамасыз етеді, бұл олардың өзектілігін және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкестігін қамтамасыз етеді.

2.1. Аудиттелетін саланың жай-күйін қысқаша талдау:

Жалпы, биліктің өкілді органының қызметі депутаттардың қызметін ұйымдастыру, реформаларды іске асыру, халықтың азаматтық белсенділігін білдіруге жәрдемдесу сияқты маңызды бағыттарды жан-жақты және толық іске асыруға байланысты. Мәслихат аппараты өз қызметінде Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасын басшылыққа алады және облыстық мәслихаттың регламенті мен жұмыс жоспарында айқындалған міндеттер мен өкілеттіктерге сәйкес жұмыс істейді. Мемлекеттік бағдарламалардың іске асырылуын бақылауды жүзеге асыру үшін, Қарағанды облысының әлеуметтік-экономикалық дамуының табысты өсу қарқынын жүзеге асыру үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында ұсынылған мүмкіндіктерді неғұрлым тиімді

пайдалану, өз қызметінің нысандары мен әдістерін одан әрі жетілдіру жөнінде шаралар қабылдайды.

Мемлекеттік аудит жүргізу барысында мәслихат аппаратында бюджет қаражатын жоспарлау мен пайдаланудың негізділігі мәселелері қамтылды.

Мәселен, 2022, 2023, 2024 және 2025 жылдарға арналған бюджеттік өтінімдер Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2014 жылғы 24 қарашадағы № 511 бұйрығымен бекітілген бюджеттік өтінімді жасау және ұсыну қағидаларында белгіленген талаптарға сәйкес қалыптастырылды.

Жоғарыда көрсетілген бюджеттік бағдарламалардың міндеттемелері мен төлемдері бойынша қаржыландырудың жеке жоспарларына сәйкес сәйкестік аудитімен жалпы көлемі 351 010,2 мың теңге жоспарлы және нақты игерілген бюджеттік қаражат қамтылды, оның ішінде:

- 2022 жылы - 75 542,0 мың теңге;
- 2023 жылы - 66 451,9 мың теңге;
- 2024 жылы - 88 508,3 мың теңге;
- 2025 жылы - 96 319,8 мың теңге;
- 2026 жылдың 3 айында-24 188,2 мың теңге.

2022 жылдың қорытындысы бойынша 005 «Депутаттар қызметінің тиімділігін арттыру» бюджеттік бағдарламасы бойынша Тікелей нәтиже көрсеткіштеріне қол жеткізілді, 36 депутат оқытылды.

2022 – 2025 жылдардың қорытындысы бойынша 001 «Облыс мәслихатының қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер» және 003 «Мемлекеттік органдардың күрделі шығыстары» бюджеттік бағдарламалары бойынша Тікелей нәтиже көрсеткіштеріне де қол жеткізілді.

ББ 001 бойынша 11 бірлік мәслихат аппаратын және 8 бірлік штаттан тыс қызметкерді ұстау қамтамасыз етілді, қызметкерлер уақтылы біліктілігін арттырудан және қайта даярлаудан өтті, есепті жыл ішінде облыстық мәслихат депутаттарының (құқықтық, ұйымдастырушылық, материалдық-техникалық) қызметі 36 адам санымен қамтамасыз етілді. ББ 003 бойынша көзделген негізгі құралдар толық көлемде сатып алынды.

2.2. Мемлекеттік аудиттің негізгі нәтижелері.

Мемлекеттік аудитті жүргізу барысында (үздіксіз әдіспен және аудиторлық іріктеу арқылы) анықталды :

1) еңбекақыны есептеудің дұрыстығы бөлігінде – «Азаматтық қызметшілерге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен ұсталатын ұйымдар қызметкерлеріне, қазыналық кәсіпорындар қызметкерлеріне еңбекақы төлеу жүйесі туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 31 желтоқсандағы №1193 қаулысының № 18 қосымшасының 15-тармағын бұза отырып, ерекше еңбек жағдайлары үшін 10%, 5 мекеме қызметкерге 2022-2023 жылдары жалпы сомасы 156,0 мың теңге, оның ішінде 2022 жылы – 94,5 мың теңге, 2023 жылы – 61,5 мың теңге артық төлем жасалды;

2) іссапар шығыстарын өтеудің дұрыстығы бөлігінде - Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 11 мамырдағы № 256 қаулысымен бекітілген қызметтік іссапарларға арналған шығыстарды бюджет қаражаты есебінен, оның ішінде Шет мемлекеттерге өтеу қағидаларының 3-тармағының 2) тармақшасын

бұза отырып, жалпы сомасы 87,3 мың теңгеге, оның ішінде 2022 жылға тұру үшін артық төлем жүргізілді жыл - 18,4 мың теңге, 2023 жылы-31,0 мың теңге, 2024 жылы-29,2 мың теңге, 2026 жылдың 1 тоқсанында-8,7 мың теңге;

3) тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алу туралы заңнаманы сақтау бөлігінде:

- «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 4 желтоқсандағы № 434-V Заңының 41-бабының 3-тармағын бұза отырып, 2022 жылғы 23 қарашадағы №102/01 шарттары бойынша мәслихат депутаттарының біліктілігін арттыру қызметтеріне, 2023 жылғы 9 ақпандағы №25 мемлекеттік қызметшілердің біліктілігін арттыру қызметтеріне мекеменің мемлекеттік сатып алу туралы есепті орналастырмау фактілері анықталды Мемлекеттік сатып алу веб-порталында тікелей шарт жасасу арқылы бір көзден сатып алу;

- мекеме «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 4 желтоқсандағы №434-V ҚРЗ Заңының 38-бабының 2-тармағын бұза отырып, 2022 жылғы 23 мамырдағы № 7668943-1 біліктілікті алдын ала іріктеумен конкурс тәсілімен мемлекеттік сатып алу туралы хабарландыруға техникалық ерекшелікте сатып алынатын тауарлардың жекелеген әлеуетті өнім берушілерге тиесілігін айқындайтын фирмалық атаулар заңсыз көрсетілген;

- «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 4 желтоқсандағы № 434-V Заңының 12-бабы 4-тармағының 3) тармақшасын, «САУЛЕ ТЫНАШҚЫЗЫ РАИСОВА» ЖК-мен жасалған мемлекеттік сатып алу туралы 2022 жылғы 26 қыркүйектегі №82 Шарттың 7.3-тармағын, Мемлекеттік сатып алу туралы шарттың 7.3-тармағын бұза отырып 2022 жылғы 15 тамыздағы №65 "Creatida" Интернет компаниясы " ЖШС-мен, 2022 жылғы 11 қазандағы №97-тармақпен, "Эдельвейс "Баспа үйі" ЖШС-мен, 2023 жылғы 19 қаңтардағы №20, 21 Мемлекеттік сатып алу туралы шарттардың 8.3-тармағымен "Епіх COMPANY-2005" ЖШС-мен, 2023 жылғы 17 сәуірдегі №45 Мемлекеттік сатып алу туралы шарттың 7.3-тармағы "Мемлекеттік қызмет персоналын басқару жөніндегі ұлттық орталық" АҚ-мен, 2023 жылғы 24 ақпандағы №30 мемлекеттік сатып алу туралы шарттың 7.3-тармағы "ID MOTORS" ЖШС-мен, мекемемен " РАИСОВА САУЛЕ ТЫНАШҚЫЗЫ" ЖК-мен, Интернет компаниясы ЖШС-мен тұрақсыздық айыбы өндірілмеген "Creatida", "Эдельвейс" баспа үйі "ЖШС," Епіх COMPANY-2005 "ЖШС, «Мемлекеттік қызмет персоналын басқару ұлттық орталығы»АҚ," ID MOTORS " ЖШС жалпы сомасы 72,4 мың теңге (2022 жылы – 42,2 мың теңге; 2023 жылы – 30,2 мың теңге). "РАИСОВА САУЛЕ ТЫНАШҚЫЗЫ "ЖК," Creatida "Интернет компаниясы "ЖШС," Эдельвейс «Баспа үйі» ЖШС, "Епіх COMPANY-2005" ЖШС, «Мемлекеттік қызмет персоналын басқару жөніндегі ұлттық орталық» АҚ тану туралы сотқа талап арызбен жүгінбеді. "ID MOTORS" ЖШС шарттық міндеттемелерді тиісінше орындамаған мемлекеттік сатып алуға жосықсыз қатысушылар;

- «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 4 желтоқсандағы № 434-V Заңының 45-бабы 2-тармағының 9) тармақшасын бұза отырып, 2022 жылғы 11 қазандағы №97 Мемлекеттік сатып алу туралы жасалған шартқа өзгерістер енгізу кезінде мекеме шартты орындау мерзімін он жұмыс күнінен асырды.

4) бухгалтерлік есепті жүргізу, қаржылық операцияларды жасау, қаржылық есептілікті жасау және ұсыну бөлігінде – «Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы» 2007 жылғы 28 ақпандағы № 234 Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабының 4-бабын, 5-бабын, 6-бабының 1, 3, 4-тармақтарын, 7-бабының 1, 5-тармақтарын, тармақтарын бұза отырып 4, 5, 11, 15, 196, 198, 199, 200, 203 236, 243, 244, 245, 247, 248, 250 Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2010 жылғы 3 тамыздағы № 393 бұйрығымен бекітілген мемлекеттік мекемелерде бухгалтерлік есеп жүргізу қағидаларының, Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2010 жылғы 15 маусымдағы №281 бұйрығымен бекітілген Мемлекеттік мекемелердің бухгалтерлік есеп шоттары жоспарын «Құралдар, Өндірістік және шаруашылық мүліктің» қосалқы шотына жалпы сомасы 669,6 мың теңгеге 8 дана айналарды бухгалтерлік есеп бойынша қате жатқызуға жол берді, ал олардың сипаттамалары мен мақсатына сәйкес 1316 – «Шаруашылық материалдар және кеңсе керек-жарақтары» қосалқы шотында көрсетілуге тиіс».

Бұл бұзушылық 2022, 2023, 2024, 2025 жылдардағы қаржылық толу толықтығы мен дұрыстығына әсер етті және оның бұрмалануына әкелді.

2.3. Мемлекеттік аудит объектілері қызметінің әлеуметтік-экономикалық дамуға әсерін бағалау (өңірлік және (немесе) елдік бөліністе):

Мәслихат жергілікті мемлекеттік басқарудың өкілді органы болып табылады, ол жергілікті бюджетті, аумақтарды дамыту бағдарламаларын қалыптастыруға және бекітуге қатысады, сондай-ақ олардың іске асырылуын бақылауды жүзеге асырады. Мәслихат қызметінің тиімділігі халықтың өмір сүру сапасын арттыруға, инфрақұрылымды дамытуға және экономикалық белсенділікті ынталандыруға бағытталған шешімдер қабылдау арқылы өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуына тікелей әсер етеді.

Мәслихат аппараты мәслихаттың, оның тұрақты комиссияларының қызметін ұйымдастырушылық, құқықтық, ақпараттық-талдамалық және өзге де сүйемелдеуді қамтамасыз етеді және тұтастай алғанда депутаттық корпусның қызметін ұйымдастырушылық-құқықтық қолдауды қамтамасыз етеді.

Депутаттар халықтың өмір сүру сапасын жақсартуға бағытталған әлеуметтік маңызы бар бастамаларды іске асыруға белсенді тартылды.

Олардың комиссиялардың, қоғамдық кеңестердің жұмысына қатысуы және азаматтармен өзара іс-қимылы қоғамның мүдделеріне адалдығын көрсетеді.

Есепті кезең ішінде облыстық мәслихат депутаттарының қызметі (құқықтық, ұйымдастырушылық, материалдық-техникалық қамтамасыз ету) 36 адаммен қамтамасыз етілді.

III. Қорытынды бөлім

3.1. Мемлекеттік аудит барысында қабылданған шаралар

Аудит барысында мемлекеттік аудит объектісінің бухгалтерлік анықтамасы негізінде жалпы сомасы 669,6 мың теңгеге немесе қалпына келтіруге жататын соманың 100% (қателерді түзету жолымен) көрсетілмеген активтер мен міндеттемелерді бухгалтерлік есепке алу бойынша қалпына келтіру қамтамасыз етілді.

Өтелуге жататын сомаларға қатысты - бюджет кірісіне 243,3 мың теңге өндірілді, бұл өтелуге жататын соманың 100% құрайды.

Қарағанды облысы бойынша ішкі мемлекеттік аудит департаментіне қаржылық есептілікті бұрмалау фактілері бойынша лауазымды тұлғаның әкімшілік жауапкершілігін қарау үшін 3 мемлекеттік аудит материалы (ҚР ӘҚБТК 238-бабы 1-бөлігінің 2) тармақшасы) жіберілді.

3.2. Мемлекеттік аудит нәтижелері бойынша қорытындылар

Жалпы мемлекеттік аудит Облыстың өкілді органы – Қарағанды облыстық мәслихатының жұмыс істеуін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтің нәтижелеріне қол жеткізілгенін көрсетті.

Облыс мәслихатының қызметін қамтамасыз етуге, депутаттарға олардың өкілеттіктерін жүзеге асыруға көмек көрсетуге жұмсалған бюджет қаражаты нысаналы мақсаты бойынша пайдаланылды.

Сонымен қатар, мекеме Қазақстан Республикасының еңбек, бухгалтерлік есеп және Мемлекеттік сатып алу саласындағы қолданыстағы заңнамасының жекелеген нормаларын толық көлемде сақтамаған.

Жүргізілген аудит нәтижелері бойынша бюджет қаражатын қамтудың жалпы сомасынан 351 010,2 мың теңгеден жалпы сомасы 985,3 мың теңгеге бұзушылықтар анықталғаны анықталды, бұл қаражатты жалпы қамтуға 0,3% - составляет құрайды, оның ішінде:

- 912,9 мың теңге сомасында қаржылық бұзушылықтар;
- ықтимал шығындар мен жоғалған пайда – 72,4 мың теңге;
- 3 және процедуралық бұзушылықтар.

Жіберілген қателіктердің деңгейі елеулі болған жоқ, өйткені ол мәслихат аппаратының бюджет қаражатын пайдалануы кезінде маңыздылығының сандық деңгейіне әсер етпеді.

Жол берілген бұзушылықтардың негізгі себептері жалақы, іссапар шығындарын есептеу кезінде есеп айырысудағы қателіктер, жауапты лауазымды тұлғалардың мемлекеттік сатып алу және бухгалтерлік есеп саласындағы заңнама талаптарын сақтамауы болды.

3.3. Мемлекеттік аудит нәтижелері бойынша ұсынымдар мен тапсырмалар:

1. Тексеру комиссиясының отырысында Қарағанды облыстық мәслихатының аппаратына бөлінген бюджет қаражатын пайдаланудың мемлекеттік аудитінің қорытындылары қаралсын.

2. Аудиторлық іс-шара барысында және анықталған бұзушылықтарды жою бойынша отырыс өткізілгенге дейін «Қарағанды облыстық мәслихатының аппараты» ММ қабылдаған шаралар назарға алынсын (669,6 мың теңге қалпына келтірілді, бюджетке 243,3 мың теңге өтелді).

3.4. Қосымша: жиынтық тізілім 4 парақта.

Қарағанды облысы бойынша
Тексеру комиссиясының мүшесі

М.Х.Бектурова

№ 1 мемлекеттік аудит бөлімінің
басшысы-мемлекеттік аудитор

Л.Ю.Панкратова

Сапаны бақылау бөлімінің
басшысы - мемлекеттік аудитор

О.А.Жанакбаева

Адами ресурстарды дамыту,
Құқықтық және әкімшілік қамтамасыз
ету бөлімінің басшысы

А.Е.Мусин

Аудит тобының жетекшісі,
№ 1 мемлекеттік аудит бөлімінің
бас инспектор-мемлекеттік аудитор

Д.Д.Уисумбаева

Аудиторлық іс-шара өткізген мемлекеттік аудитор:
№ 1 мемлекеттік аудит бөлімінің бас инспекторы
-мемлекеттік аудитор

Г.А.Есимова

